

VOORUITGANG TBC-BESTRIJDING IN DE SCHIJNWERPERS

We hebben er met zijn allen lang naar toegeleefd en het werd een opwindend najaar, waarin zoals gehoopt veel mijlpalen werden behaald.

Allereerst was er de 'United Nation's High Level Meeting' (UNHLM) in New York in september: staatshoofden en ministers van meer dan 100 landen schaarden zich achter de 'Political Declaration on TB' met onder andere het voornemen om vóór 2022 40 miljoen mensen met tuberculose te diagnosticeren en te behandelen, waaronder 3,5 miljoen kinderen en 1,5 miljoen mensen met multiresistente (MDR) tuberculose, en om 30 miljoen mensen door preventieve behandeling tegen tuberculose te beschermen.

Nu is het alle hens aan dek, overal ter wereld moet de komende maanden gewerkt worden aan plannen om deze voornemens invulling te geven: actieve opsporing ('Find and Treat') en preventie door behandeling van latente tbc-infectie (LTBI) zijn de sleutelwoorden. Tijdens het Union-congres in Den Haag vier weken later weerklonk het elan van de UNHLM in alle sessies en presentaties.

Union 2018 in Den Haag

Voor velen was het een lange en intensieve week, met de 'WHO-Stop TB premeetings', het TB Science symposium, de 'postgraduate courses' en de workshops voorafgaande aan het congres. Het programma van het congres zelf was rijkgevoerd en ook buiten de zalen was er veel te doen in parallelprogramma's in de 'community space' en het Holland Pavilion. Nederland heeft zijn beste beentje voorgezet, dat is duidelijk. Het congres telde meer dan 4.000 deelnemers, het grootste aantal ooit. In zijn openingswoord bedankte Union-directeur Jose Castro KNCV-directeur Kitty van Weezenbeek uitgebreid voor de goede samenwerking bij de voorbereiding en organisatie van het congres.

Veelbelovende vaccin-kandidaten

Het volgende nummer van dit blad zal in zijn geheel gewijd zijn aan de Nederlandse inbreng. Maar natuurlijk bracht het programma ook veel nieuws en nieuwe ontwikkelingen van elders die hoop

geven voor oplossingen waarmee de UNHLM-doelen bereikt kunnen gaan worden. Bij het TB Science symposium werden de resultaten gepresenteerd van studies met vaccin-kandidaten die veelbelovend lijken. Het M72-vaccin verbetert de immuunrespons van eerder met BCG gevaccineerde personen en lijkt personen met LTBI te beschermen tegen progressie naar tuberculose. De kans op een effectief vaccin tegen infectie of tegen ontwikkeling van tuberculose na infectie is dichterbij gekomen.

Voortgang in opsporing en behandeling

Veel organisaties en landen zijn actief bezig met implementatie van contactonderzoek en behandeling van LTBI. In Zuid-Afrika vindt een groot gerandomiseerd onderzoek plaats naar de preventieve behandeling van kinderen die met MDR-tuberculose zijn geïnfecteerd. Effectiviteit is al aangetoond, maar het onderzoek richt zich verder op de behandelopties in termen van effectiviteit en veiligheid. Ook wordt veel onderzoek gedaan naar kortere behandelingen voor zowel goed gevoelige als resistente tuberculose en LTBI. Er zijn al succesvolle resultaten behaald met een behandeling van één maand met isoniazide en rifapentine.

Op het gebied van de diagnostiek wordt ook voetje voor voetje meer vooruitgang geboekt bij het vinden van geschikte biomarkers om actieve tuberculose vast te stellen. Meer en meer wordt nu ook gekeken naar een combinatie van verschillende biomarkers ('biosignature'), waaronder CRP (C-reactief proteïne).

Politieke steun nodig

Kortom: de wetenschap boekt op alle fronten vooruitgang. Zaak is te zorgen dat effectieve innovaties te zijner tijd daadwerkelijk beschikbaar komen en inzetbaar zijn. Rifapentine bijvoorbeeld is nog steeds niet verkrijgbaar in Nederland en in de meeste andere West-Europese landen. Dat gaat over registratie, prijsbeleid en andere ingewikkelde zaken. Het politieke veld is nodig om ervoor te zorgen dat regelgeving de introductie van belangrijke innovaties ondersteunt en niet tegenwerkt.

Connie Erkens